

Стаття та будь-який пов'язаний з нею опублікований матеріал поширюється за ліцензією Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).
The article and any related published material are licensed under the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).

УДК 821.111(676.2)-4 Вайнайна.03=161.2
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2026.40.20>

Юлія ІСАПЧУК, канд. філол. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0001-7542-6100
e-mail: y.isapchuk@chnu.edu.ua

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна

Іван БОДНАРЮК, магістр
ORCID ID: 0009-0009-1361-9746
e-mail: vanohaa@gmail.com

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна

ЕСЕ БІНЬЯВАНґИ ВАЙНАЙНИ "ЯК ПИСАТИ ПРО АФРИКУ": ПОСТКОЛОНІАЛЬНА ІМАГОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

Мета розвідки – введення в український простір перекладу з англійської мови знакового есе "Як писати про Африку" (2005) Біньяванґи Вайнайни, одного з найвідоміших авторів сучасної африканської літератури. У сатиричному poradniku кенійський письменник і публіцист висміює найпоширеніші упередження про Чорний континент, апелюючи до клішованих образів місцевих чорношкірих чоловіків, жінок та дітей у масовій культурі та літературі. У вступних заувагах у контексті імагології розглянуто ключові різновиди образів африканців, що стосуються постколоніальної парадигми "свій – чужий". Наявні іронічний автообраз, парадигмальний етнообраз, емоційно-абстрактний метаобраз, двополярний контраобраз і гетерообраз білого рятівника. У такий спосіб представлено спробу опрацювати постколоніальні травми репрезентації Африки в сучасному мистецтві та запропоновано порівняти цей досвід з українським творенням власного іміджу в умовах російсько-української війни. Переклад здійснено в рамках навчального проєкту "Література африканського континенту в українському освітньому просторі" (керівниця – Ю. Ісапчук) за сприяння стипендіальної програми Університету Індіани (США) для науковців-нерезидентів з України.

Ключові слова: Б. Вайнайна, африканська література, постколоніалізм, образ, переклад.

Африка, другий за розміром материк, і досі часто сприймається як одна величезна екзотична тропічна країна, позбавлена власної історії, проте наділена показною безпорадністю. Причому географічна некомпетентність щодо Чорного континенту, що налічує 54 незалежні держави (як-от, популярні туристичні локації Єгипет, Туніс або Марокко), крокує поруч із медійною заявленістю нарративу "афропесимізм" versus "відродження Африки". Зрозуміло, що питання функціонування власного літературного процесу в цьому регіоні звучить досить провокативно й підважує читацькі уявлення респондентів, попри наявність найзнаковіших міжнародних літературних премій у доробку африканського письменства (Ісапчук, 2023).

Одним із найвідоміших представників сучасного покоління африканських авторів, які активно сприяють утвердженню образу справжнього Чорного континенту, вважається Біньяванґа Вайнайна (1971–2019). Кенійський письменник, журналіст, публіцист, лектор, громадський діяч і мандрівник, якого в квітні 2014 р. авторитетний журнал "Time" зарахував до щорічного рейтингу найвпливовіших людей світу.

Б. Вайнайна привернув до себе увагу завдяки провокативному есе "Відкриваючи батьківщину" ("Discovering Home", 2001), іронізуючи зі стереотипів про Кенію та материк у цілому: "Щоразу, коли я читаю щось написане білим письменником, який заїжджав у Кенію, мене вражає, як багато диких тварин приходять на сніданок в їхні внутрішні дворики, і змії, які падають у ванни, і левів, які тероризують їх телят. Я бачив одну змію за своє життя. Я не знаю нікого, кого б коли-небудь кусала змія" (цит. за Гуменюк, 2015, с. 70). Згодом він об'єднав подібні тексти в дебютну книжку мемуарів "Одного дня я напишу про це місце" ("One Day I Will Write About This Place", 2011), щоб змінити метаобраз Африки, нав'язаний західним суспільством і часто тиражований в африканській масовій

літературі, презентуючи світові постколоніальний регіон у пошуках власної ідентичності.

У 2003 р., із метою популяризації творчості молодих письменників, Б. Вайнайна заснував літературний журнал "Kwani" (арго мовою суахілі, що можна перекласти "Ну то й що?"), один із найуспішніших літературних часописів Східної Африки. У 2010 р., перед початком світового чемпіонату з футболу в ПАР, він ініціював подорожньо-просвітницький проєкт про Африку "Паломництво" ("Pilgrimages"), що частково втілювався у вигляді жанру "травелог" про сучасні африканські міста. Наприклад, статтю "Це лишень питання прискорення" ("It Is Only a Matter of Acceleration Now", 2014), інспірованою розмовою із сенегальським музикантом та співаком Юссу Н'Дуром, опубліковано в літературному журналі "Chimurenga" (Wainaina, 2014). На 2019 р. було заплановано однойменне видання, створене на основі його вражень та схожих інтерв'ю під час подорожей Чорним континентом, із провідною тезою про потужні трансформаційні процеси в африканських країнах і повернення до своїх витоків. Проте вже після несподіваної смерті Б. Вайнайни, у 2020 р. опубліковано тільки фрагмент під назвою "Чемпіонат світу з футболу 2010" ("2010 World Cup") (Wainaina, 2020).

Посмертна збірка текстів Б. Вайнайни "Як писати про Африку" ("How to Write about Africa", 2022) завершується однойменним есе, написаним автором у 2002 р. Саме цей сатиричний нарис, уперше презентований на шпальтах літературного журналу "Granta" (2005), зробив кенійця популярним. У збірці наявні подібні за пафосом есеї "Як бути диктатором" ("How to be a Dictator") чи "Як бути африканцем" ("How to be an African"), а також мала проза письменника (Wainaina, 2022).

Підкреслимо, що через 20 років після першодруку "Як писати про Африку", есе, на жаль, не втрачає своєї актуальності. Зокрема, про це свідчить книжка нігерійського журналіста Діпо Фалоїна "Африка – не країна.

© Ісапчук Юлія, Боднарюк Іван, 2026

Розвінчуючи стереотипи про строкатий континент ("Africa is Not a Country. Breaking Stereotypes of Modern Africa", 2022). Тут також маємо справу з боротьбою проти заявлених суджень про Чорний континент, доповнену ґрунтованим екскурсом в історію формування та показом шляхів подолання цих упереджень.

Д. Фалоїн апелює до вищеназваного есе кенійського колеги та констатує: "Африка – це біла пляма, на яку можна спроекувати що завгодно" (Фалоїн, 2025, с. 176). Він розповідає, як розгніваний імейл Б. Вайнайни до редакції "Granta" перетворився в дошкульну статтю та сприяв появі спецвипуску журналу під назвою "Погляд з Африки" ("The View from Africa"). Це була реакція автора на один із номерів цього часопису, що включав "усі літературні страшилки на світі, відомі кожному африканцю" та виказував наскрізну "тупість" редакції, адже не було згадано "жодного письменника чи письменниці з континенту", натомість розмістили купу "репортажів" відважних людей у хакі (Фалоїн, 2025, с. 159). Д. Фалоїн демонструє, як "вайнайнівські штампи" активно циркулюють у сучасній масовій культурі, особливо в голлівудських фільмах, іронізуючи з того факту, що це колективне обурення дійсно об'єднує весь африканський континент. За зразок винятку з переліку стереотипного кіно нігерієць бере стрічку режисера Раяна Куглера "Чорна пантера" ("Black Panther", 2018) з вигаданою реальністю супердержави Ваканда, що унаочнює образ успішної африканської країни без штучного "африканського акценту" та звичної абстрактності, вдало вписуючись у кіновесвіт Marvel.

Що стосується імагологічного зрізу "Як писати про Африку", окреслюю ключові різновиди образів, які найсамперед стосуються постколоніальної парадигми "свій – чужий". Почнемо з *автообразу*, що, зважаючи на специфіку нарративу есе, є самоіронічною формою сатири. Буквальне прочитання тексту, без врахування засобів комічного на рівні металоґії, означало б оспівування імперського бачення "недоцивілізованого" материка. У такому разі мовилося б про колоніальну ментальність африканців, що не готові долати стереотипи минулого. Натомість Б. Вайнайна висміює узагальнений образ жителів Чорного континенту, сприймаючи себе з позиції цих упереджень і викривлень.

Письменник детально прописує *етнообраз* чорношкірого населення материка, пропонуючи власну парадигму. До "позитивних" героїв зараховано оголених воїнів, вірних слуг, старезних мудреців; до "негативних" персонажів – корумпованих політиків, нетямущих гідів, повій; посередині між ними розташовуються фігури мам та дітей. Оскільки вони мають бути порожніми образами, попри зовнішню яскравість та екстравагантність, то змістову пустку персонифери заповнюють тварини. Останні, на відміну від зображення в чарівних казках або традиційних байках, є не стільки антропомізованими образами або алегоріями, скільки повноцінними персонажами.

Метаобраз африканців базується на уявленнях про континент як єдине утворення, попри виразні природні особливості регіону. Головний принцип полягає у відсутності диференційних маркерів одного "народу", що живе на спільній величезній, неодмінно сонячній території. Абстрактність образу Африки доповнюється сентиментальним флером, який апелює до емоцій реципієнтів.

Примітно, що Б. Вайнайна акцентує *контраобраз* чорношкірих людей. Поруч з іміджем відсталого

племінного африканця, автор пропонує типаж сучасного африканця. Як бачимо, західна цивілізація, особливо освіта, негативно вплинули на його еволюцію, адже тепер він виступає або злим дрібним чиновником, або з можливим політиком із девіантною поведінкою. В означеній конотації симпатію радше викликає "туристичний" масай у традиційному вбранні, ніж місцевий інтелектуал-канібал, що має всі шанси стати африканським диктатором після чергового державного перевороту заради співвітчизників.

Постколоніальна імагологічна специфіка есе презентує *гетерообраз*, тобто образ західної / білої людини, яка обов'язково намагається виправити все на краще. Вочевидь, колір шкіри, статус та любов до флори й фауни є ключовими характеристиками в зображенні (ментально) Іншого. Його не можна запитувати про джерело коштів на зооохоронні акції та заборонено вбивати, позаяк мертвими в Африці мають бути тільки чорношкірі. Водночас рятівна місія колишнього колонізатора може підважуватися належністю до певних соціально-економічних кіл або неокolonіалізмом з боку Індії та Китаю. Проте абстрактність цих звинувачень подібна до узагальненого образу африканців, що підкреслює відсутність конкретики для індивідуалізації справжнього образу.

Ми пам'ятаємо, що стало імпульсом до появи "Як писати про Африку". На наше переконання, Б. Вайнайна артикулює постколоніальні травми художнього зображення Чорного континенту. Жанр сатиричного есе уможливорює опрацювання колоніальної проблематики за допомогою комічних засобів у довільному форматі. Кенійський письменник створює іронічний автообраз, парадигмальний етнообраз, емоційно-абстрактний метаобраз, двополярний контраобраз африканців та материка, а також гетерообраз білого рятівника.

Теза про один народ та місію порятунку в проаналізованому есе суголосно прочитується в сучасних реаліях російсько-української війни, не кажучи вже про маніпуляції з історією, заперечення культури та етнічного різноманіття або відсутність повноцінних образів українців у світовому мистецтві. Б. Вайнайна демонструє, як можна боротися із загрозливими клішованими (мета)образами, нав'язаними іншими. Його антипорадник щодо опису Африки долучає нас до постколоніального творення власного іміджу в світі.

Переклад виконано на основі першодруку есе в журналі "Granta": Wainaina, B. (2005). How to write about Africa. *Granta*, (92): The view from Africa. <https://granta.com/How-to-Write-about-Africa/>

Як писати про Африку (2005)

(Переклад з англійської І. Боднарюка)

У назві вашого тексту завжди використовуйте слова "Африка", "пітьма"¹ або "сафарі". Для підзаголовка підійдуть слова "Занзібар", "масаї", "зулус", "Замбезі", "Конго", "Ніл", "величезний", "небо", "тінь", "барабан", "сонце" або "прадавній". Доречними можуть бути також такі слова: "повстанці", "безсмертний", "предвічний", "плем'я". Вважайте, що слово "люди" стосується не чорного населення Африки, про чорношкірих пишуть тільки "народ".

У жодному разі не зображайте гарно зодягненого африканця на обкладинці або на сторінках книги, хіба що він не отримав Нобелівську премію. Крашчими опціями є АК-47, випнуті ребра або оголені груди. Якщо вам конче потрібно показати африканця, то вберіть його у традиційний одяг племені масаїв, зулусів або догонів.

¹ Алюзія на "класичний" імперський роман про Африку британського автора Джозефа Конрада "Серце пітьми", "Серце темряви" або "Серце мороку" ("Heart of Darkness", 1899).

Про саму Африку пишуть так, ніби це одна країна, спекотна й суха. Горбисте пасовисько, неосяжні стада диких тварин і високі, худі аборигени, яким постійно бракує їжі. Або ж спекотна й волога країна з коротунами, що харчуються мавпами. Не варто вдаватися в детальні описи. Африка велика: 54 країни, 900 мільйонів людей, яких від читання вашої книги відволікають голод, смерть, війна та еміграція. На континенті є пустелі, джунглі, високогір'я, савани та багато іншого, але вашим читачам байдуже до цього, тому описи мають бути романтичними, зворушливими та неконкретними.

Обов'язково напишіть про те, як глибоко африканці відчують ритм, а також про властиву їм любов до музики. І харчуються вони не як усі. Промовчте про рис, яловичину і пшеницю. Справжній африканський гурман їстиме мавпячі мізки, а на гарнір підуть козлятина, змії, черв'яки, личинки та всіляка дичина. Не забудьте написати, що ви їли це й не скривилися. Навчилися смакувати цю їжу, бо вам не байдуже.

Є й табуйовані теми: щоденний побут, історії кохання (якщо нікого не вбито), посилення на африканських письменників та інтелектуалів, згадки про дітей, які навчаються в школі й не страждають при цьому від фрамбезії або лихоманки Ебола, або калічення жіночих геніталій.

Протягом книги по-змовницьки підтримуйте *sottovoce*¹ з читачем та засмучено натякайте про великі очікування. З перших сторінок покажіть, що ваш лібералізм абсолютний, згадайте на початку книги, як сильно любите Африку. Розкажіть, як ви закохалися в це місце, і що більше не можете без неї жити. Африка – єдиний континент, до якого ви можете відчувати сентимент; скористайтеся цим. Якщо ви чоловік, то заглибтеся в її незім'яні ліси. Якщо ви жінка, то сприймайте Африку як досвідченого мандрівника в корковому шоломі, що зникає в променях призахідного сонця. Африку потрібно жаліти, поклонятися їй або панувати над нею. Який підхід ви б не обрали, особливо наголосіть на тому, що без вашого втручання та важливої книги Африка приречена.

Персонажами вашої книги можуть бути оголені воїни, вірні слуги, а також старезні мудреці та віщуні. Опишіть їх як величких відлюдників. Інший варіант: корумповані політики, нетямущі й полігамні гіді та повії, яких ви особисто пізнали. "Вірний слуга" завжди поводитися як семирічна дитина, якій потрібна тверда рука, яка її скерує. Він боїться змії, ладнає з дітьми та постійно втягує вас у свої запутані сімейні драми. "Старезний мудрець" обов'язково походить з благородного племені (а не з жадібних до грошей племен, як-от кікую, іґбо або шона). Його очі постійно сльозяться, і він живе в злагоді з матінкою-землею. "Сучасний африканець" – це товстий чоловік, крадій, що відмовляється видавати робочі візи кваліфікованим громадянам країн Заходу, які справді небайдужі до Африки. Він – ворог розвитку, використовує посаду, щоб не дозволити прагматичним і доброзичливим експатам заснувати громадську організацію або створити природоохоронну зону. Або ж це інтелектуал, випускник Оксфорду, який став політиком. Носить костюм із лондонського бутика й має маніакальні нахили. Він канібал, запиває людське м'ясо шампанським Cristal, а його мати – заможа відьма, яка має в руках і смикає всі ниточки у країні.

Компанію вашим персонажам обов'язково має скласти "зморена голодом африканка", що тиняється табороном для біженців гола і боса та очікує на милосердя Заходу. На повіках і животах її дітей розсілися мухи, а її груди – пласкі й висохлі. Вона повинна мати абсолютно

безпорадний вигляд. Без минулого, без історії, бо відволікатися на це – порушити драматичність моменту. А от плачу й стогону можна додати. У розмові вона мовчить про себе, та тільки не про свої (невимовні) страждання. Не забудьте також про приємну й лагідну, як мати, жінку, яка сміється грудним сміхом і переймається тим, щоб у вас усе було добре. Назвіть її просто "мама". Діти її – усі злodingи. Вони мають вертатися поруч із головним героєм, щоб він на їхньому фоні здавався кращим. Герой, власне, може їх вчити, купати, годувати, бо він опікується багатьма і бачив Смерть. Ваш герой – це ви самі (якщо пишете репортаж) або красива, смутна, всесвітньо відома зірка, або аристократ, що присвятив себе захисту тварин (якщо пишете художній текст).

Серед злих європейців нехай будуть діти членів британського уряду Торі, африканерів або співробітників Світового банку. Якщо потрібно згадати про експлуатацію Африки іноземцями, напишіть про китайських та індійських торговців. У становищі Африки звинувачуйте Захід. Але не надто конкретизуйте.

Змалюйте все широкими мазками. Сміх, прагнення будь-що дати освіту своїм дітям, а то й просто призначення до буденних обставин – позбавте цього своїх персонажів-африканців. Хай вони висвітлять вплив Європи або Америки в Африці. Обов'язково зображайте африканців яскравими, екзотичними, екстравагантними, але при цьому всьому порожніми, без реплік, без зав'язки і розв'язки в сюжеті, без глибини і специфічних деталей, які додали б образу двозначності.

Голом жіночим грудям (юним, старим, маленьким, великим) не шкодуйте деталей при описі. Або понівеченим геніталіям. Трансформованим геніталіям. Будь-якому іншому видові геніталій. І трупам. А ще краще, коли трупи оголені. Особливо добре, якщо трупи оголені й напівзогнілі. Вашу книгу назвуть історією про "справжню Африку", тільки якщо люди в ній матимуть брудний та жалюгідний вигляд. Бо подібна цитата на суперобкладинці піде тільки на користь. Якщо вам недобре від цього всього, то нагадайте собі, що ваша мета – допомогти та залучити донорські кошти. Ніколи не зображайте смерть або страждання білих людей. Це найбільше табу.

Щодо тварин, то опишіть їх як сформованих, складних персонажів. Вони розмовляють (або ричать, гордо розтрушуючи гриву). Кожна тварина має ім'я, амбіції та бажання. Вони дотримуються сімейних цінностей: *гляньте, леви навчають своїх дитинчат*. Слони – це турботливі створіння, щирі феміністи або поважні представники патріархату. Горили так само. У жодному разі не говоріть непоштиво про слонів чи горил. Слони іноді можуть напасти на володіння людей, знищити їхній урожай або навіть убити їх. Але завжди будьте на стороні слонів. У великих кішок – вишуканий акцент. На гієнах можна відігратися – вони говорять невиразним акцентом жителів Близького Сходу. Куцих африканців, що живуть у пустелях або джунглях, можна описувати з гумором, але тільки за умови, що вони не протистояють слонам, горілам або шимпанзе, бо у цьому випадку вони – чисте зло.

Найважливіші люди в Африці після селебриті-благодійників і працівників гуманітарних місій – захисники природи. З ними не конфліктуйте. Вони мають запросити вас на своє ранчо площею 12 тисяч гектарів (вони називають це "заповідником"), і це єдине місце, де ви можете взяти інтерв'ю в зірки-активіста. До того ж книги із зображеннями героїчних зоозахисників розлітаються як гарячі пірижки. Будь-яка біла, але добре засмагла людина в одязі кольору хакі, яка колись мала домашню антилопу або

¹ sottovoce (італ.) – сказане тихо, пошепки, щоб ніхто не підслухав.

ферму, – це природозахисник. Вони зберігають багату африканську спадщину. Під час інтерв'ю не питайте, звідки в них гроші та скільки вони заробляють на цьому. Ніколи не запитуйте, скільки вони платять своїм працівникам.

Якщо ви не згадаєте про те, як сонячно в Африці, то розчаруєте читачів. І про заходи сонця. Захід сонця в Африці – без цього ніяк. Змалюйте його тільки величезним і червоним. Небо завжди велике, неосяжне. Широко безмежні простори та дичина – особливо важливі, бо Африка – це земля широких безлюдних просторів. Коли пишете про жакливе становище флори та фауни, потрібно згадати, що Африка – перенаселена. Коли ваш головний герой потрапляє в пустелю або джунглі та живе з корінним населенням (будь-яким куцим), то можна сказати, що Африка суттєво знелюдніла через СНІД та Війни (з великої літери).

Окрім того, у вашому тексті має бути нічний клуб під назвою "Тропікана", де тусуються найманці, лихі африканські нувориші, проститутки, повстанці та експати.

Завжди закінчуйте книгу словами Нельсона Манделі про райдуги¹ або відродження. Бо вам не байдуже.

Внесок авторів: Юлія Ісапчук – концептуалізація, методологія, написання (перегляд і редагування); Іван Боднарчук – переклад.

Подяки. Автори висловлюють вдячність Олександрі Феденко, перекладачу та автору "Каталогу африканських літератур", за консультацію під час роботи над перекладом есе Б. Вайнайни.

Джерела фінансування. Це дослідження було підтримано стипендіальною програмою Університету Індіани (США) для науковців-нерезидентів з України. Спонсори не брали жодної участі у плануванні дослідження, зборі, аналізі та інтерпретації даних, написанні цього рукопису, а також у прийнятті рішення щодо подання статті до публікації

Список використаних джерел

Гуменюк, К. (2015). Література Кенії сьогодні кризь тексти Біньяванга Вайнайни. *Коло*, 16, 69–73.

Ісапчук, Ю. (2023). Нобель, Букер та Гонкур по-африканськи: лауреат(к)и міжнародних літературних премій африканського континенту. *"Платон мені друг, але істина дорожча": теоретико-практичні та*

Yulia ISAPCHUK, PhD (Philol.), Assoc. Prof.

ORCID ID: 0000-0001-7542-6100

e-mail: y.isapchuk@chnu.edu.ua

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine

Ivan BODNARIUK, Master of Arts

ORCID ID: 0009-0009-1361-9746

e-mail: vanohaa@gmail.com

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine

ESSAY BY BINYAVANGA WAINAINA "HOW TO WRITE ABOUT AFRICA": POSTCOLONIAL IMAGOLGY IN THE UKRAINIAN TRANSLATION

This study aims to introduce the English translation of the landmark essay "How to Write About Africa" (2005) by Binyavanga Wainaina into the Ukrainian space. In his satirical guide, as one of the most famous authors of contemporary African literature, the Kenyan writer and publicist ridicules the most common prejudices about the Black Continent, appealing to clichéd images of local black men, women, and children in popular culture and literature. In the introductory remarks, the key types of images of Africans that touch upon the postcolonial paradigm of "us and them" are examined in the context of imagology. There is an ironic self-image, a paradigmatic ethnic image, an emotional-abstract meta-image, a bipolar counter-image, and a hetero-image of the white savior. An attempt is made to work through the postcolonial traumas of Africa's representation in contemporary art and to compare this experience with Ukraine's creation of its own image in the context of the Russia-Ukraine war. The translation was carried out as part of the educational project "Literature of the African Continent in the Ukrainian Educational Space" (led by Y. Isapchuk) with the support of the IU-Ukraine Nonresidential Scholars Program (USA).

К е у о р д с : B. Wainaina, African literature, postcolonialism, image, translation.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The authors declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.

¹ Алюзія на інавгураційну промову президента ПАР Нельсона Манделі (Nelson Mandela's Inaugural Speech, 10.05.1994) з тезою про співвітчизників як райдужну націю, що живе в мирі з собою та світом.

методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук: зб. матеріалів Всеукраїнської молодіжної конференції (2–3 березня 2023 року, м. Чернівці) (с. 96–98). Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6854>

Фалойн, Д. (2025). *Африка – не країна. Розвінчуючи стереотипи про строкатий континент* (Ю. Лазаренко, Пер.). Наш Формат. (оригінал опубліковано 2022 р.).

Nelson Mandela's inaugural speech. (1994, May 10). https://www.africa.upenn.edu/Articles_Gen/Inaugural_Speech_17984.html

Wainaina, B. (2005). How to write about Africa. *Granta*, 92: The view from Africa. <https://granta.com/How-to-Write-about-Africa/>

Wainaina, B. (2014, July 1). It's only a matter of acceleration now. *The Chimurenga Chronic magazine*. <https://chimurengachronic.co.za/binyavanga-youssou/>

Wainaina, B. (2020). 2010 World Cup: excerpt from "One day I will write about this place". In I. Balseiro, Z. Rapola (Eds.), *The passport that does not pass ports: African literature of travel in the twenty-first century* (pp. 149–160). Michigan State University Press. <https://doi.org/10.14321/j.ctv14t482q.19>

Wainaina, B. (2022). *How to write about Africa: collected works*. Random House.

References

Humenyuk, K. (2015). Kenyan literature today through the texts of Binyavanga Wainaina. *Kolo*, 16, 69–73 [in Ukrainian].

Isapchuk, Y. (2023). Nobel, Booker and Goncourt in African way: winners of international literary awards of the African continent. "Plato is my friend, but truth is more valuable": theoretical-practical and methodological aspects of the development of modern humanities: proceedings from the All-Ukrainian Youth Conference (2–3 March 2023, Chernivtsi) (pp. 96–98). Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6854> [in Ukrainian].

Faloyin, D. (2025). *Africa is not a country. Breaking stereotypes of modern Africa* (Yu. Lazarenko, Transl.) Nash Format. (original translated in 2022) [in Ukrainian].

Nelson Mandela's inaugural speech. (1994, May 10). https://www.africa.upenn.edu/Articles_Gen/Inaugural_Speech_17984.html

Wainaina, B. (2005). How to write about Africa. *Granta*, 92: The view from Africa. <https://granta.com/How-to-Write-about-Africa/>

Wainaina, B. (2014, July 1). It's only a matter of acceleration now. *The Chimurenga Chronic magazine*. <https://chimurengachronic.co.za/binyavanga-youssou/>

Wainaina, B. (2020). 2010 World Cup: excerpt from "One day I will write about this place". In I. Balseiro, Z. Rapola (Eds.), *The passport that does not pass ports: African literature of travel in the twenty-first century* (pp. 149–160). Michigan State University Press. <https://doi.org/10.14321/j.ctv14t482q.19>

Wainaina, B. (2022). *How to write about Africa: collected works*. Random House.

Отримано редакцією журналу / Received: 26.12.25

Схвалено до друку / Accepted: 31.03.26

Опубліковано / Published: 31.05.26